

שְׁנוּי מַעֲשֵׂה דָא שְׁבֵת. דְּאִיהִי כָּל עוֹבְדוּהִי
כְּלֵאחֶר יָד וְרָזָא דְמִלָּה כְּלֵאחֶר יָד. כָּל
דְּאִיהוּ צְדִיק. אַחֶר יָד דְּאִיהִי שְׁכִינְתָא דְּאִי שְׁנוּי
מַעֲשֵׂה. וּבְזִמְנָא דְּאִיהִי כְּלֵאחֶר יָד לִית תַּמָּן
סְגִידוּ דְּאִתְמַר בֵּיה כָּל הַפּוֹרֵעַ פּוֹרֵעַ בְּכַרוּךְ.
תְּעֵלָא בְּעַדְנָה סְגִיד לִיה. דְּבְזִמְנָא דְּאִיהִי
כְּלֵאחֶר יָד אֲתַעְבִּיד זָנְב. וְעַם כָּל דָּא דְּאִמְרוּ
תְּעֵלָא בְּעַדְנָה סְגִיד לִיה בְּאַתְרָה.

אַבְרָ חוּץ מֵאַתְרָה הָיִי זָנְב לְאַרְיֹת וְאַל תְּהִי
רֵאשׁ לְשׁוּעֵלִים. דְּהָא צְדִיק גְּמוּר אָף עַל
גַּב דְּנַחֲתִית מִדְּרָגָה וְאַתְעַבִּיד זָנְב לְאַרְיֹת, עֲלֵה
אַתְמַר (תהלים לו כה) לֹא רְאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב. מֵאִי
זָנְב דִּילָּה, הֵהוּא קוּצָא דְּאֵת ד' מִן אֶחָד דְּאִיהוּ
י' זְעִירָא שְׁכִינְתָא תַּתְּאָה עֲלֵיה אַתְמַר (משלי כד
טז) כִּי שֶׁבַע יְפוּל צְדִיק וְקָם.

תָּא חֲזִי גִלְגּוּל דְּאֵת ו' אִיהוּ. דְּנִפְיָא בְּשַׁעֲתָה,
דְּעֵלָה אַתְמַר מְזַל שַׁעָה גוּרָם. כְּמָה
דְּאוּקְמוּהָ מְאִרִי מִתְנִיתִין אִין (דף קלד ע"ב) מְזַל
יוֹם גוּרָם אֶלָּא מְזַל שַׁעָה גוּרָם. בְּאַבְרָהָם מַה
כְּתִיב בֵּיה פֶּד אֲתִיָּא בְּגִלְגּוּלָא (בראשית יט כז) וַיִּשְׁכֶּם
אַבְרָהָם בְּבֶקֶר אֶל הַמָּקוֹם וְגו', בְּגִין לְאַקְדָּמָא
לָהּ. יִצְחָק מַה כְּתִיב בֵּיה בְּגִלְגּוּלָא (שם כד טג)
וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשֻׁדָּה לְפָנֹת עָרֵב. נִפְקָא
לְגַבְהָ לְחֻקְלָא בְּגִין דְּאַתְמַר בָּהּ (ירמיה ט א) מִי
יִתְנַנְּי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אֲרַחִים.

חַד אַקְדִּים לְפִשְׁפִּשָּׂא לָהּ בְּצַפְרָא. וְתַנְיָנָא
לְפִשְׁפִּשָּׂא בָּה בְּרַמְשָׂא. יַעֲקֹב מַה כְּתִיב
בֵּיה (בראשית כח יא) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם. פָּגַע בָּהּ. זַכָּאָה
אִיהוּ מֵאֵן דְּפָגַע בָּהּ, כְּגוֹן יַעֲקֹב דְּעֵלָה אַתְמַר
(שם) וַיִּלְךְן שָׁם. וְהָיָא לִינָה אִיהִי לְוִיָּה. מִיָּד
דְּאִיעֲרַע בָּהּ (שם לב ב) וַיִּפְגַּעוּ בּוּ מִלְּאֲכִי אֱלֹהִים.
וְעַם כָּל דָּא דְּפָגַע בָּהּ, הָוָה נָטִיר לָהּ וְלֹא
אַתְאַחַד עִמָּה עַד דְּאַתָּא בְּעֵלָה. וְדָא אִיהוּ (שם)

שְׁנוּי מַעֲשֵׂה זֶה שְׁבֵת. שְׁהִיא כָּל
מַעֲשֵׂיו כְּלֵאחֶר יָד, וְסוּד הַדְּבָר -
כְּלֵאחֶר יָד, כָּל - שְׁהוּא צְדִיק,
אַחֶר יָד - שְׁהִיא שְׁכִינָה, זֶה שְׁנוּי
מַעֲשֵׂה. וּבְזִמְנָן שְׁהִיא כְּלֵאחֶר יָד,
אִין שָׁם כְּרִיעָה שְׁנֵאמַר בָּה כָּל
הַפּוֹרֵעַ פּוֹרֵעַ בְּכַרוּךְ. שׁוֹעֵל בְּזִמְנֵו
הַשְׁתַּחֲוָה לוֹ. שְׁבִזְמָן שְׁהִיא
כְּלֵאחֶר יָד, נַעֲשִׂית זָנְב. וְעַם כָּל
זֶה שְׁאֲמָרוּ שׁוֹעֵל בְּזִמְנֵו הַשְׁתַּחֲוָה
לוֹ בַּמָּקוֹמוֹ.

אַבְרָ חוּץ לְמָקוֹמוֹ תַּהֲיָה זָנְב
לְאַרְיֹת, וְאַל תְּהִי רֵאשׁ
לְשׁוּעֵלִים. שְׁהָרִי צְדִיק גְּמוּר - אָף
עַל גַּב שְׁיָרֵד מִדְּרָגָתוֹ וְנַעֲשֵׂה זָנְב
לְאַרְיֹת, עֲלֵיו נֵאמַר (תהלים לו) לֹא
רְאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב. מַה הַזָּנְב
שְׁלוֹ? אוֹתוֹ הַקּוּץ שֶׁל הָאוֹת ד'
מִן אֶחָד, שְׁהִיא י' קְטָנָה, הַשְׁכִּינָה
הַתַּחְתּוֹנָה, עֲלֵיו נֵאמַר (משלי כד)
כִּי שֶׁבַע יְפוּל צְדִיק וְקָם.

תָּא חֲזִי גִלְגּוּל דְּאֵת ו' אִיהוּ. דְּנִפְיָא בְּשַׁעֲתָה,
דְּעֵלָה אַתְמַר מְזַל שַׁעָה גוּרָם. כְּמָה
דְּאוּקְמוּהָ מְאִרִי מִתְנִיתִין אִין (דף קלד ע"ב) מְזַל
יוֹם גוּרָם אֶלָּא מְזַל שַׁעָה גוּרָם. בְּאַבְרָהָם מַה
כְּתִיב בֵּיה פֶּד אֲתִיָּא בְּגִלְגּוּלָא (בראשית יט כז) וַיִּשְׁכֶּם
אַבְרָהָם בְּבֶקֶר אֶל הַמָּקוֹם וְגו', בְּגִין לְאַקְדָּמָא
לָהּ. יִצְחָק מַה כְּתִיב בֵּיה בְּגִלְגּוּלָא (שם כד טג)
וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשֻׁדָּה לְפָנֹת עָרֵב. נִפְקָא
לְגַבְהָ לְחֻקְלָא בְּגִין דְּאַתְמַר בָּהּ (ירמיה ט א) מִי
יִתְנַנְּי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אֲרַחִים.

חַד אַקְדִּים לְפִשְׁפִּשָּׂא לָהּ בְּצַפְרָא. וְתַנְיָנָא
לְפִשְׁפִּשָּׂא בָּה בְּרַמְשָׂא. יַעֲקֹב מַה כְּתִיב
בֵּיה (בראשית כח יא) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם. פָּגַע בָּהּ. זַכָּאָה
אִיהוּ מֵאֵן דְּפָגַע בָּהּ, כְּגוֹן יַעֲקֹב דְּעֵלָה אַתְמַר
(שם) וַיִּלְךְן שָׁם. וְהָיָא לִינָה אִיהִי לְוִיָּה. מִיָּד
דְּאִיעֲרַע בָּהּ (שם לב ב) וַיִּפְגַּעוּ בּוּ מִלְּאֲכִי אֱלֹהִים.
וְעַם כָּל דָּא דְּפָגַע בָּהּ, הָוָה נָטִיר לָהּ וְלֹא
אַתְאַחַד עִמָּה עַד דְּאַתָּא בְּעֵלָה. וְדָא אִיהוּ (שם)

בַּעֲלָהּ. וְזָהוּ (שם כח) וַיִּלְךְן שָׁם פִּי
בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁבִּשְׁבִּילוֹ (שם לב)
וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא מִשֶּׁה
שָׁבָא בּוֹ בְּגִלְגּוּל רִוְחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.
וּמִשּׁוּם זֶה יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה הָיוּ
עוֹמְדִים בְּדִרְגָה אַחַת בְּעִמּוּד
הָאֲמֻצְעִי, אֲבָל זֶה בְּגוּף, וְזֶה
בְּנִשְׁמָה שְׁלוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אֵין
הַשְּׁעָה עוֹמְדַת לְכָל אָדָם, שֶׁהִיא
הַשְּׁכִינָה בְּלִי בַּעֲלָהּ. וּמִשּׁוּם זֶה,
כְּשֶׁדִּחְקָה הַשְּׁעָה לְרַבִּי פְּדַת,
וְאָמַר, אִם תִּרְצֶה שְׂאֲחָרִיב
הָעוֹלָם, וְאֶפְשֶׁר שֶׁתִּפְּל בְּשַׁעַה שֶׁל
מְזוֹנוֹת, וְאוּלַי שֶׁתִּפְּל.

מַה זֶה וְאוּלַי? אֲלֵא וְאוּלַי אִם
יִרְצֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּפְּל
בְּשַׁעַה שֶׁל מְזוֹנוֹת. שֶׁהָרִי אֲשֶׁתּוֹ
עָשְׂתָה, וְאוּלַי אִם רִוְצָה בַּעֲלָהּ
שִׁיחֶיהָ מְקִיָּם מַה שֶׁהִיא עָשְׂתָה
בְּלִי רְשׁוֹת שֶׁל בַּעֲלָהּ. וּכְמוֹ זֶה
אֵין הַשְּׁעָה עוֹמְדַת, שֶׁהִיא שְׁכִינָה,
לְאוֹתוֹ אָדָם, אֲלֵא אִם יָבֵא בְּגִלְגּוּל
בְּאוֹתוֹ הָאָדָם (בַּעֲלָהּ) שֶׁל אוֹתָהּ
הַשְּׁעָה. וְסוּד הַדְּבָר - בְּזוֹת יָבֵא
אֶהְרֹן אֶל הַקְּדוֹשׁ. וּבְלִי בַּעֲלָהּ
נֶאֱמַר (ויקרא טו) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עַת
אֶל הַקְּדוֹשׁ. (שם) וַהֲזֹר הִקְרַב יוֹמַת.
וְאֵין מִיתָה אֲלֵא עֲנִיּוֹת. וַהֲזֹר הִזָּה
לֹא כְּזֹר אַחֵר שֶׁל מוֹם זָר, אֲלֵא
זָר מִבַּעֲלָהּ.

אֲשֶׁרִי מִי שֶׁנִּפְגַּשׁ בְּשַׁעַה שֶׁנִּבְרָא
מִשְׁשֶׁת יָמִי בְּרֵאשִׁית, שֶׁלְּכָל
נִשְׁמָה יֵשׁ עַת וְזָמַן בְּגִלְגּוּל, כְּמוֹ
שֶׁאֶמַר קַהֲלֵת (קהלת א) לְכָל זָמַן וְעַת
לְכָל חֶפְץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם. וְזוֹ
הַשְּׁכִינָה הַתַּחַתוֹנָה, שֶׁהִיא זָמַן
וְעַדן לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה וּלְכָל
גִּלְגּוּל וְגִלְגּוּל.

וְהִיא עַדן וְעַדְנִים וְחֻצֵי עַדן. שֶׁכָּל
הָעַדְנִים זָפָה. מַה זֶה וְחֻצֵי עַדן?
אֲלֵא כְּמוֹ פֶּלַג הַמִּנְחָה, בְּשִׁמְאֵל
נִחְלַקַת לְדִין, וּבִימִין לְרַחֲמִים.
בְּעִמּוּד הָאֲמֻצְעִי נִשְׁלַמַת.

וְכִשְׁנִחְלַקַת בְּיָמִין וּשְׁמָאל, נֶאֱמַר בְּהַ לְאֶסְתֵּר (אסתר ה) מַה בְּקִשְׁתָּךְ עַד חֻצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשֵׂ. וְהִיא

כַּח (יא) וַיִּלְךְן שָׁם פִּי בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ. דְּבִגְיָנָה (שם לב לב)
וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, דְּאִיהוּ מֹשֶׁה דְּאִתָּא בִּיה
בְּגִלְגּוּלָא רִוְחָה דִּמֹּשֶׁה.

וּבְגִין דָּא יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה הָיוּ קְיָמִי בְּדִרְגָא חָדָא
בְּעִמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. אֲבָל דָּא בְּגוּפָא
וְדָא נִשְׁמַתָּא לָהּ וּבְגִין דָּא לִית שְׁעַתָּא קְיָמָא
לְכָל בַּר נָשׁ דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא בְּלֵא בַּעֲלָהּ. וּבְגִין
דָּא כַּד דְּחִיקַת לִיה שְׁעַתָּא לְרַבִּי פְּדַת וְאָמַר
אִי בָּעִית דְּאֲחָרְבָהּ לְעֵלְמָא, וְאֶפְשֶׁר דִּנְפֹלַת
בְּשַׁעַתָּא דִּמְזוּנֵי וְאוּלַי דִּנְפֹלַת.

מַאי וְאוּלַי, אֲלֵא וְאוּלַי אִי בָּעִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא דִּנְפֹלַת בְּשַׁעַתָּא דִּמְזוּנֵי. דְּהָא אִתְּתָהּ
עֲבִיד, וְאוּלַי אִי בָּעִי בַּעֲלָהּ דְּהָוִי קְיָמָא מַה
דְּאִיהִי עֲבִידַת בְּלֵא רְשׁוֹתָא דְּבַעֲלָהּ. וּכְגוּנָא
דָּא לִית שְׁעַתָּא קְיָמָא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא לְהָהוּא
בַּר נָשׁ, אֲלֵא אִם יִיתִי בְּגִלְגּוּלָא בְּהָהוּא בַּר נָשׁ
(בַּעֲלָהּ) דְּהָהִיא שְׁעַתָּא. וְרָזָא דְּמִלָּה (ויקרא טו ג) בְּזוֹת
יָבֵא אֶהְרֹן אֶל הַקְּדוֹשׁ. וּבְלֵא בַּעֲלָהּ אִתְּמַר (ויקרא
טו) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עַת אֶל הַקְּדוֹשׁ, (בְּמִדְבָר א נא) וַהֲזֹר
הִקְרַב יוֹמַת. וְלִית מִיתָה אֲלֵא עֲנִיּוֹתָא. וְהִיא
זָר לֹא כְּזֹר אַחֲרָא דְּמוֹם זָר, אֲלֵא זָר מִבַּעֲלָהּ.
זְבָאָה מָאן דְּאֲעֵרָא בְּשַׁעַתָּא דְּאִתְּבְּרִי מִשְׁשֶׁת
יָמִי בְּרֵאשִׁית. דְּכָל נִשְׁמַתָּא אִית לָהּ עַת
וְזָמַן בְּגִלְגּוּלָא. כְּמָא דְּאָמַר קַהֲלֵת (קהלת ג א) לְכָל
זָמַן וְעַת לְכָל חֶפְץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם. וְדָא שְׁכִינְתָּא
תַּתָּאָה דְּאִיהִי זָמַן וְעַדן לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה
וּלְכָל גִּלְגּוּלָא וְגִלְגּוּלָא.

וְאִיהִי (דְּנִיּוּל זכח) עַדן וְעַדְנִין וּפְלַג עַדן. דְּכָל עַדְנִין
שְׁפִיר, מַאי וּפְלַג עַדן, אֲלֵא כְּגוּן פְּלַג
הַמִּנְחָה בְּשִׁמְאֵל אִתְּפִלְגַת לְדִינָא, וּבִימִינָא
לְרַחֲמִי, בְּעִמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא אִשְׁתְּלִימַת. וְכַד
אִתְּפִלְגַת בִּימִינָא וּשְׁמָאלָא אִתְּמַר בְּהַ לְאֶסְתֵּר
וְכִשְׁנִחְלַקַת בְּיָמִין וּשְׁמָאל, נֶאֱמַר בְּהַ לְאֶסְתֵּר (אסתר ה) מַה בְּקִשְׁתָּךְ עַד חֻצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשֵׂ. וְהִיא

כח יהו"ה, חצי שלה יד ימין, וחצי שלה יד שמאל. כנגד שניהם הזכיר קהלת עשרים ושמונה פעמים עת. זהו שכתוב (קהלת א) עת ללדת וגו'.

ראה שלא הצליח - ונתן את הבית את אבניו ואת עציו, והרכיב אותו בגוף אחר, כמי שפרכיב אילן ממין תפוחים במין חבושים, ושם משתנה האילן והפרי שלו. וזהו שנוי השם. ראה שלא הצליח - עוקר אותו משם, ומשנה אותו בכל מעשיו מכל מה שהיה בראשונה ומכל הצעירים שלו, וסוד הדבר - (איוב יד) משנה פניו ותשלחהו.

הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. בקרקע ששם נטע אותו והצליח והתפשטו פניו ושרשיו עד אלף דור, זו השכינה. זהו שכתוב דבר צוה לאלף דור. ועליהם נאמר (שיר ח) האלף לך שלמה. ואלה אלף עולמות של פסופים שהרכיב את האדם על כלם, וסוד הדבר - (דברים ה) ועשה חסד לאלפים. למי? לאהביו ולשמרי מצותו לאלף דור (שם ז). פיון שהצליח בכל גלגול ובכלם נטהר והצליח, נאמר בו ועשה חסד לאלפים.

אבר לרשעים שלא מצליחים בכל מקום, מה כתוב בהם? יפל מצדך אלף. אין להם חלק באלף העולמות הללו. וסוד הדבר - (קהלת ח) ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו וממקום קדוש יהלכו. מה זה וממקום קדוש יהלכו? שהרי אם הם רשעים, אז לא הנה להם ממקום של קדושה? אלא ודאי ובכן ראיתי רשעים, משום הרשעות שלהם אין להם חלק בקדושה.

(אסתר ה ו) מה בקשתך עד חצי המלכות ותעש. ואיהי כח יהו"ה פלגו דילה יד ימין, ופלגו דילה יד שמאל. ולקבל תרויהו אדכיר קהלת כ"ח זמנין עת הדא הוא דכתיב (קהלת ג ב) עת ללדת וגו'.

חזא דלא אצלה, (ויקרא יד מה) ונתן את הבית את אבניו ואת עציו וארכיב ליה בגופא אחרא, כמאן דארכיב אילן ממין תפוחים במין חבושים, ותמן אשתני אילנא ואיבא דילה. ודא איהו שנוי השם. חזא דלא אצלה אעקר ליה מתמן, ושני ליה בכל עובדוי מפל מה דהיה בקדמיתא ומפל ציורין דילה. ורזא דמלה (איוב יד ב) משנה פניו ותשלחהו.

הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר (שם לג כט). קרקע דנטע ליה תמן ואצלה ואתפשט אנפוי ושרשוי עד אלף דור, דא שכינתא. הדא הוא דכתיב (תהלים קה ח) דבר צוה לאלף דור. ועליהו אתמר (שיר ח יב) האלף לך שלמה. ואלין אלף עלמין דכסופין דארכיב ליה לאדם על פלהו ורזא דמלה (דברים ה י) ועשה חסד לאלפים. למאן, לאהביו ולשמרי מצותו לאלף דור. פיון דאצלה בכל גלגולא ובכלהו אתדכי ואצלה, אתמר ביה ועשה חסד לאלפים.

אבר לחיבא דלא אצליחין בכל אתר מה כתיב בהון, (תהלים צא ז) יפל מצדך אלף, לא אית לון חולקא באלף עלמין אלין. ורזא דמלה (קהלת ח י) ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו וממקום קדוש יהלכו. מאי וממקום קדוש יהלכו, דהא אם אנון רשעים לא הוה לון מאתר דקדושה. אלא ודאי בכך ראיתי רשעים בגין רשעותא דילהון לית לון חולקא בקדושה.